

Зовнішнє незалежне оцінювання 2011 року
Відповіді на завдання тесту з історії України

Умова завдання та правильна відповідь

1. Археологія – це галузь історичної науки, що вивчає речові (матеріальні) пам'ятки та реконструює за ними давню історію людства.

2. Перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого – це характерна риса розвитку людського суспільства в епоху неоліту.

3. Яку із зображених на фото монет викарбовано на честь скіфського царя?

4. До якого періоду належать події, описані візантійським істориком:

«Тепер слов'яни бушують повсюдно... Вони спустошили та спалили міста й фортеці, узяли полонених і стали панами на землі. Вони осіли на ній панами, як на своїй, без страху... І нині вони живуть тут і перебувають у країні ромеїв... Зіслов'янилась вся наша земля і стала варварською»?

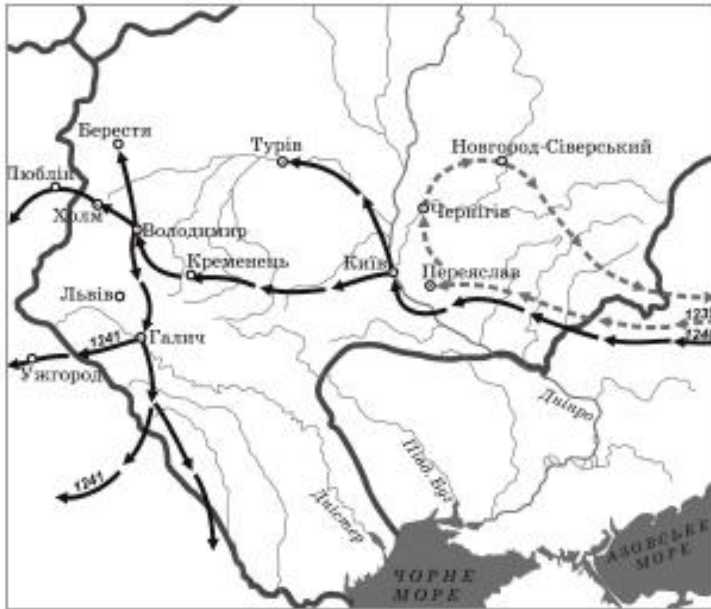
V–VII ст.

5. Яка подія дала підстави вченим зробити висновок, що «...з того часу великий князь став повноцінним суб'єктом міжнародного права, а Давньоруській державі відкрито шлях до налагодження й розширення плідних зв'язків, заснованих на принципі рівноправності, з багатьма європейськими країнами»?

запровадження Володимиром Великим християнства як державної релігії

6. Правовий статус «отчини» як родової власності, спадкового володіння певної князівської лінії було закріплено постановою Любецького з'їзду князів.

7. На карті позначено напрямки походів

монгольського хана Батия на землі південно-західної Русі.

8. Унаслідок Ярославської битви (1245 р.) князь Данило Романович зламав опір галицького боярства та остаточно утвердився при владі.

9. Застосування плуга, поширення двопільної та трипільної сівозміни в сільському господарстві Київської Русі сприяло відновленню родючості ґрунтів.

10. Під яким роком літописець записав такі рядки:

«Заложив Ярослав церкву святої Софії, премудрості божої, митрополію руську... І прикрасив він її іконами многоцінними, і златом, і сріблом, і начинням церковним. У ній же належні співи воздають богам в належні часи»?

1037 р.

11. Включення в XIV ст. земель південно-західної Русі до складу Великого князівства Литовського було результатом боротьби з Золотою Ордою.

12. Поява і поширення в XV–XVI ст. фільваркового господарства на українських землях було зумовлено зростанням попиту на сільськогосподарську продукцію в країнах Західної Європи.

13. На фото зображено Покровську церкву с. Сутківці на Поділлі та Троїцьку церкву с. Зимне на Волині (XV ст.).
Що зумовило будівництво цих і подібних церков на українських землях?

постійна небезпека спустошливих татарських набігів

14. Поштовхом до розгортання в XVI ст. братського руху на українських землях було поширення ідей Реформації та Контрреформації.

15. Територію Гетьманщини, «...де його королівська милість дозволяє мати сорок тисяч війська запорозького, укладення реєстру козаків довіряє гетьманові Війська Запорозького, а посади всілякі обіцяє роздавати тут обивателям віри православної грецької», позначено на карті

16. Скликана в Переяславі (1654 р.) гетьманом Б. Хмельницьким Генеральна військова рада мала вирішити питання про **перехід Війська Запорозького під зверхність московського царя.**

17. Про якого діяча йдеться в уривку з історичного джерела:

«Сподвижник Б. Хмельницького, полковник. Відмовився скласти присягу на вірність московському цареві. Підтримав курс гетьмана І. Виговського на незалежність від Москви, проте виступив проти Гадяцького договору (1658 р.), піднявши повстання на Правобережній Україні. Згодом заперечував зближення козацької держави з Туреччиною?»

І. Богуна

18. На карті стрілками позначено напрямки походів

турецько-татарсько-козацького війська 1672 р., 1677–1678 рр.

19. У якому історичному документі закріплено такі положення:

«...Отож ми, генеральна старшина, кошовий отаман і все Військо Запорозьке домовилися і постановили з ясновельможним гетьманом... щоб із тими всіма генеральними особами мають радитися гетьман і його наступники про ...всілякі справи, нічого без їхнього дозволу й поради не починати... У гетьманській резиденції тричі на рік має збиратися генеральна Рада: на Різдво, Великдень і Покрову. Між Радами Україною правитиме гетьман з генеральною старшиною?»

«Конституція» П. Орлика

20. Після остаточної ліквідації гетьманства для управління Лівобережною Україною царською владою було створено **Малоросійську колегію.**

21. Спільним наслідком російсько-турецьких воєн 1806–1812 рр. та 1828–1829 рр. для українських земель було **економічне виснаження регіонів, що були найближчим тилом російської армії.**

22. Вагомим прикладом активної суспільної діяльності Головної руської ради (ГРР) під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії є **видання «Зорі Галицької», скликання Собору руських учених у Львові.**

<p>23. Скасування кріпосного права, наділення селян земельними ділянками за викуп, переведення їх у стан тимчасовозобов'язаних – це основні положення селянської реформи Олександра II 1861 р.</p>
<p>24. Таємне розпорядження міністра внутрішніх справ Російської імперії, що увійшло в історію під назвою «Валуєвський циркуляр», видано 1863 р.</p>
<p>25. Про якого митця йдеться в уривку з історичного джерела: <i>«Він був сином мужика, і став володарем в царстві духа. Він був кріпаком, і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком, і вказав нові, світлі і вільні шляхи професорам і книжним ученим. ...Найцінніший скарб доля дала йому лише по смерті – невмирущу славу і всерозквітаючу радість, яку в мільйонів людських сердець все наново збуджуватимуть Його твори»?</i> Т. Шевченка</p>
<p>26. Масова трудова міграція українців наприкінці XIX – на початку XX ст. була зумовлена аграрним перенаселенням українських земель.</p>
<p>27. «Нова ера» – це україно-австро-польське порозуміння кінця XIX ст. у Галичині, яке полягало в культурно-освітніх і господарських поступках австрійських і польських правлячих кіл в обмін на лояльне ставлення українців до імперії Габсбургів.</p>
<p>28. Що було спільним для революції 1905–1907 рр. у Російській імперії та революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії? заснування перших україномовних газет</p>
<p>29. Про яку операцію російських військ Південно-Західного фронту часів Першої світової війни йдеться в цитованому документі: <i>«У порівнянні з надіями, що поклалися на цей фронт навесні 1916 р., його наступ перевершив усі очікування. Він виконав поставлене завдання – врятувати Італію від розгрому... полегшив становище англійців і французів на фронті, змусив Румунію стати на наш бік і зіпсував усі плани й наміри австро-угорців і німців на цей рік»?</i> Брусиловський прорив</p>
<p>30. Про яку інституцію В. Винниченко писав: <i>«...[його скликання] стало першим кроком відродження нації на шляху державності. Будучи одночасно сильним організуючим і агітаційним засобом, він став першим підготовчим етапом у творенні як ідеї Української держави, так і в частковому втіленні її в життя»?</i> Український національний конгрес</p>

31. Яке гасло українського національно-визвольного руху відповідає змісту Четвертого Універсалу Української Центральної Ради (УЦР)?
«Хай живе самостійна Україна!»

32. Урочисте проголошення Директорією Універсалу про об'єднання Української Народної Республіки (УНР) й Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) в єдину незалежну державу відбулося
22 січня 1919 р.

33. Що було спільним для політики гетьмана П. Скоропадського і генерала А. Денікіна на території України?
відновлення поміщицького землеволодіння

34. За змістом рекламного оголошення можна встановити, що його створено в роки

нової економічної політики.

35. Фундатором національного кінематографа, автором шедеврів світового рівня «Звенигора», «Арсенал», «Земля» був
О. Довженко.

36. Прочитайте уривок з історичного джерела та виконайте завдання.
«Експропріація непродуктивних класів, анулювання боргів, зосередження доходів від промисловості, держторгівлі (внутрішньої і зовнішньої) і всієї кредитної системи в руках держави і т. ін. – самі по собі дають можливість такого нагромадження всередині країни, яке забезпечує необхідний для соціалістичного будівництва темп розвитку індустрії».
В уривку вказано на
джерела індустріалізації.

<p>37. Про який судовий процес йдеться в цитованому документі: <i>«На лаву підсудних сіло 45 осіб: академіки, професори, лікарі, священники, письменники, студенти та викладачі вищої школи, вчителі. Основним обвинувачуванним влада зробила віце-президента ВУАН С. Єфремова. Звинувачувальний вирок зайняв кілька номерів столичної газети «Вісті ВУЦВК»?</i> справу «Спілки визволення України»</p>
<p>38. На початку 1920-х рр. польський уряд поділив територію країни на дві господарські зони: Польщу «А» та Польщу «Б». Що стало одним із наслідків такого кроку для соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель? штучне стримування промислового будівництва та розвитку</p>
<p>39. 1 вересня 1939 р., 22 червня 1941 р. – це дати початку Другої світової війни та Великої Вітчизняної війни.</p>
<p>40. Який чинник, на думку вчених, сприяв <i>«...переходу радянського партизанського руху на якісно вищий щабель і перетворенню його на важливий фактор війни, на справжній другий фронт у тилу ворога...»?</i> створення координаційного центру, підтримка партизанських загонів боєприпасами, зброєю, медикаментами з «Великої землі»</p>
<p>41. Коли з'явився цитований наказ Верховного Головнокомандувача Збройних Сил СРСР: <i>«Війська 1-го Українського фронту в результаті стрімко проведеної операції... штурмом оволоділи столицею Радянської України містом Києвом... Зі взяттям Києва нашими військами захоплено... плацдарм на правому березі Дніпра, важливий для вигнання німців з Правобережної України?»</i> листопад 1943 р.</p>
<p>42. Унаслідок Другої світової війни до складу УРСР увійшли українські землі, що у міжвоєнний період (1921–1938 рр.) перебували у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.</p>
<p>43. Що було однією з особливостей післявоєнної відбудови України (1945 – початок 1950-х рр.)? першочергова відбудова галузей важкої промисловості, транспорту, енергетики</p>

44. З якою метою партійно-радянське керівництво СРСР і УРСР наприкінці 1950 – на початку 1960-х рр. розповсюджувало зображений плакат?

пропаганди успіхів однієї з кампаній, здійснених у сільському господарстві

45. Що було притаманне духовному життю України в період десталінізації (1953–1964 рр.)?
вихід на літературний і суспільний обрії плеяди талановитої творчої молоді

46. До якого періоду історії України слід віднести такий висновок науковців:
«Свідченням прогресивних явищ в українському мистецтві стало утвердження і розвиток українського романтичного (поетичного) кіно. Творчість таких видатних діячів українського кіно, як С. Параджанов, І. Миколайчук стала відомою далеко за межами України?»
«застій»

47. Верховна Рада УРСР ухвалила Закон «Про економічну самостійність Української РСР» з метою
втілення положень Декларації про державний суверенітет України.

48. «Тіньова» економіка, яка в другій половині 1990-х рр., за оцінками фахівців, *«...гальмувала не тільки ринкові реформи, а й вкладання іноземними інвесторами капіталів в Україну»*, – це сфера вияву економічної активності, спрямованої на
отримання доходів від здійснення заборонених видів діяльності або на ухилення від державного контролю та сплати податків.

49. Установіть відповідність між назвами давньоруських удільних князівств у період політичної роздробленості та їхніми теренами, позначеними на карті.

- Київське – Г
- Галицьке – Д
- Волинське – А
- Чернігівське – Б

50. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

драма	літературний твір, побудований у формі діалогу без авторської мови, який проголошували зі сцени учні братських шкіл, академій
вертеп	мандрівний ляльковий театр, призначений для показу як релігійних сцен, так і дотепних вистав із повсякденного життя
інтермедія	невеличка п'єса, переважно комедійного характеру на народну тематику, яку виконували між діями, актами спектаклю
гравюра	вид мистецтва, у якому зображення є друкованим відбитком малюнка вирізьбленого на спеціально підготовленій дошці

51. Установіть відповідність між назвами організацій і прізвищами діячів, причетних до їхнього створення.

«Руська трійця»	М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький
Кирило-Мефодіївське братство	М. Костомаров, В. Білозерський, М. Гулак
Русько-українська радикальна партія	І. Франко, М. Павлик, Є. Левицький
«Братство тарасівців»	І. Липа, Б. Грінченко, М. Міхновський

52. Установіть відповідність між переліками понять і термінів, які потрібно використовувати, характеризуючи вказані періоди історії України.

**депортація, план «Ост», «новий порядок»,
рух Опору
операція «Вісла», «ждановщина»,
«космополітизм», «лисенківщина»
«лібералізація», «відлига», раднаргоспи,
«шістдесятники»
«розвинутий соціалізм», «застій»,
правозахисник, «самвидав»**

Україна під час Другої світової війни
(1939–1945 рр.)

Післявоєнна відбудова та розвиток України
(1945 – початок 1950-х рр.)

Україна в умовах десталінізації
(1953–1964 рр.)

Україна в період загострення кризи радянської системи
(середина 1960 – початок 1980-х рр.)

53. Установіть послідовність створення давньоруських літературних пам'яток.

1 – «Остромирове Євангеліє»

2 – «Ізборник Святослава»

3 – «Повість минулих літ» (перша редакція ченця Нестора)

4 – «Слово о полку Ігоревім»

54. Установіть послідовність укладення міждержавних угод другої половини XVII ст.

1 – українсько-московські «Березневі статті»

2 – польсько-український Гадяцький договір

3 – польсько-московське Андрусівське перемир'я

4 – московсько-турецько-татарський Бахчисарайський договір

55. Установіть послідовність суспільно-політичних подій в Російській імперії в другій половині XIX ст.

1 – підписання імператором Олександром II Маніфесту про скасування кріпосного права

2 – видання міністром внутрішніх справ П. Валуєвим циркуляру про обмеження видання книг українською мовою

3 – відкриття в Києві Південно-Західного відділу Російського географічного товариства

4 – підписання імператором Олександром II Емського указу про повну заборону використання української мови

56. Установіть послідовність суспільно-політичних подій 1940 – першої половини 1950-х рр.

1 – ухвалення I-им з'їздом Народних комітетів Закарпатської України Маніфесту про возз'єднання Закарпаття з УРСР

2 – участь делегації УРСР у роботі Установчої конференції Організації Об'єднаних Націй у Сан-Франциско

3 – проведення урядом Польщі депортації українців із Закарпаття до західних і північних областей Польщі (операція «Вісла»)

4 – прийняття Президією Верховної Ради СРСР Указу «Про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР»

57. У яких уривках з історичних джерел йдеться про великого київського князя Святослава Ігоревича?

«...на другий день посилає до імператора просити миру за такою умовою: [русичі] повинні віддати [візантійцям] Доростол., [візантійці] повинні дозволити привозити до себе хліб...»

«Хозари вийшли супроти нього з каганом, князем своїм. І зступилися війська битися, і сталася битва меж ними, і одолів він хозар і город їхній столицю Ітіль, і город Білу Вежу взяв...»

«Прийшов [князь] у Переяславець. І послав до греків послів, говорячи: «Хочу йти на вас»... І пішов до Царграда, розоряючи міста. І дали йому данину... І повернувся він в Переяславець...»

58. Які події суспільно-політичного життя відбулися в другій половині XVI – першій половині XVII ст.?

«козацька реформа» польського короля Стефана Баторія та утворення реєстрового козацтва

вступ Війська Запорозького на чолі з гетьманом Петром Сагайдачним до Київського Богоявленського православного братства

ухвалення польським сеймом «Ординації Війська Запорозького реєстрового, що перебуває на службі Речі Посполитої»

59. Укажіть наслідки суцільної колективізації, здійснюваної в Україні в 1930-х рр.

утвердження державної власності на засоби виробництва в сільському господарстві

«прикріплення» селян до сільської місцевості (колгоспів) безпаспортним статусом

багатомільйонні демографічні втрати, підрив і деградація продуктивних сил села

60. Які завдання ставила перед собою Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод?

сприяти ознайомленню широких кіл української громадськості із Загальною Декларацією прав людини

знайомити світову громадськість із фактами порушень на теренах України Загальної Декларації прав людини

домагатися, з метою вільного обміну інформацією та ідеями, акредитування в Україні представників зарубіжної преси